

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Illatio I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

PROBATIO I.

Refutatoria axiomatum Puteani postremis duobus capitibus ab ipso traditorum.

113. Hic specialiter vindicanda occurrit status Clericalis, Bonorumque Ecclesiasticorum a tributis Regalibus immunitas, circa qua tenendum est, non Ecclesiarum duntaxat, sed etiam Clericorum Bona exempta esse a tributis Regalibus. Nam in Cap. Non minus. De immunitate Ecclesiast. Cap. Adversus. & Cap. Clerici. eod. tit. subjiciuntur excommunicationi Consules ac Rectores Civitatum, qui Ecclesias, vel Ecclesiasticos viros tallijs, collectis, & exactioibus alijs aggravare nituntur. Cui conformiter in Cap. Clerici. De immunit. Eccles. in 6. & Clement. ult. De censibus. praecipitur: Ne a personis Ecclesiasticis, aut pro suis rebus proprijs tributa exigantur. Quae universalitas verborum non complectitur duntaxat Clericorum, spirituali, v. g. decimarum, seu beneficalium reddituum titulo quaesita, sed bona etiam acquisita ex hereditatis, aliove temporali titulo; siquidem talia personarum Ecclesiasticarum bona non possent esse subiecta tributis Regijs, quin haec ex autoritate Regij exigenda essent ab eorundem possessoribus Clericis. In quantum igitur isti sunt exempti a jurisdictione saeculari, in tantum oportet, ipsorum quoque bona esse sic exempta.

114. Et hinc reprobanda est quorundam Juris Civilis Interpretum sententia, qui ex lege Ad institutiones. Cod. De sacrosanctis Ecclesijs. & alijs legibus contendunt, obstringi Clericos ad tributa imposita pro constructione pontium, & itinerum. Quibus tamen legibus aperte resistunt, earumque adeo vim tollunt praecitati Canones Cap. Non minus. & Cap. Adversus, De immunit. Ecclesiast. ubi prohibetur, imponi tributum Clericis pro q's communibus necessitatibus, inconsulto Romano Pontifice, vel, si hic adiri non possit, absque consensu Episcopi & Cleri (Capituli saltem Cathedralis) tantam necessitatem, & utilitatem aspicientis, ut absque illa exactioe ad reparandas communes utilitates, vel necessitates, ubi laicorum non suspentur facultates, subsidia per Ecclesias existiment conferenda.

115. Haec proinde, & alia immunitatis Ecclesiasticae Jura, ut Reges, Principes, & Magistratus saeculares curent, illibata servari, gravissimis verbis eos hortatur sacra Tridentina Synodus Sess. 25. de Reformat. cap. 20. Nec potro illa Clericorum exemptio est solummodo a tributis, seu oneribus realibus, sed etiam muneribus & obsequijs personalibus. Haec enim sunt in triplici differentia. Alia namque sunt sordida, ac dedecentia statum Clericalem; veluti fossio arenae, atque ab his non Clerici duntaxat, sed eorum quoque domestici eximuntur tum per SS. Canones in Cap. Generaliter. Cap. Iuxta sanctionem. Cap. placet. 16. q. 1. Tum per Leges etiam Imperatorias in leg. 10. & alijs. Cod. De Episcopis & Clericis. Alia deinde munera Com-

munitatis sunt honorifica; veluti Restoratus civitatis. Alia denique indifferentia sunt; veluti officium tutoris & curatoris. A consimili modo proinde civium officijs eximi etiam Clericos, enitur ex Cap. Generaliter. 16. q. 1. & toto titulo, De immunit. Ecclesiast. Nec non ex titulo, Ne Clerici, vel Monachi, uti etiam ex Legibus 1. 2. 9. 10. & 11. Cod. De Episcopis & Clericis. Quae tamen aliqualem suscipiunt moderationem ex dicendis in subsequente corollatio.

S. III.

Corollarium finale praesentis disquisitionis.

ILLATIO I.

186. Explicatur; Quomodo persona Ecclesiastica ex iustitia Legali obstringatur Communitati quoque politica, intra quam vivunt? Cum enim Clerici sint Republicae Civis membra, seu Cives; uti late discutit Felinus in Cap. Ecclesia. n. 69. De Constitut. ipsi namque indigent etiam Communitate Civili & Politica ad vitam temporalem conservationem, unianturque adeo in hunc finem cum Laicis in uno corpore Politico, seu in una Civitate. Ideo personas quoque Ecclesiasticas jure naturali, ex vi iustitiae Legalis oportet, ea pro Communitatis Bono praestare, quae hujus publicae necessitati convenientia sunt. Cui tamen doctrinae videtur obviare exemptio ac immunitas Ecclesiastica, per quam non tantum personae Clericorum eximuntur a potestate Civili quoad judicia, seu tribunalia causarum tum Ecclesiasticarum, tum etiam temporalium, Civilium, atque Criminalium Ex Cap. Si diligenti. Cap. Significasti. De foro compet. & Concil. Trid. Sess. 25. c. 20. De reform. Sed insuper bona ipsorum exempta sunt a temporalibus tributis ac oneribus, Ex cap. Non minus. Cap. Adversus. De immunit. Eccles. Cap. Noverit. De sent. excom. & Cap. Quanquam. De Censibus. Ad ista tamen, in speciem adversantia, inter se concilianda, duas huc quaestiones elucidabimus saltem in praesenti decidendam; Quomodo scilicet Clerici obligentur legibus Civilibus? Alteram sequenti Illatione discutendam; In quibus nimirum casibus Ecclesiastici tributa solvere possint, ac debeant.

187. Circa priorem igitur difficultatem primo certum est, Ecclesiasticos non ligari civibus legibus, quae immunitati ipsorum sunt contrariae. Nam hujusmodi sunt injustae, sive directae ac expressae disponant de materia spirituali, vel Ecclesiastica; sive solum indirecte violent libertatem Ecclesiarum, taliter circa materiam Civilem disponendo, ut inde redundet aliquid contra jura Ordinis Ecclesiastici, vel contra privilegia huic a Deo. Pontifice, seu Imperatoribus concessa. Hinc Magistratus, seu Princeps saecularis in ferendis talibus legibus, gravissimè peccat peccato tum sacri-

legij, virtuti Religionis adversantis, tum injustitiæ, seu usurpatæ Jurisdictionis: adeoque non tantum à Jure Canonico, sed à Jure quoque Civili reprobantur tanquam iniquæ leges hujusmodi. *Cap. Ecclesia. Cap. Quæ in Ecclesiis. De constitut. Cap. Noverit. De sent. Excommunic. & in plurib. leg. Cod. De Sacrosanct. Eccles.*

188. 2. Asserendum, Clericos quoad vim *Directivam* in conscientia teneri legibus Civilibus justis ac necessarijs, quæ pro totâ Communitate populi latæ, materiam Clericis, alijsque Civibus communem respiciunt, & absque indecentiâ, & iniquo Clericorum gravamine ab his servari possunt. *Sotus lib. 1. de iust. 9. 6. a. 7. in princ. Bellarm lib. 1. de Clericis. c. 28. Panormit. in Cap. Ecclesia n. 13. De constit. Nam ejusmodi leges per sacros Canones approbantur, & quasi canonizantur in ordine ad Clericos; juxta Cap. Innotuit. De arbitris. Cap. Lege. Cap. Si in adiutorium. Cap. De Capitulis. dist. 10. & Cap. Cùm ad verum. dist. 96. Ubi & alijs in locis ait Papa, se curare, ut Imperatoris leges serventur, item Pontifices ipsos pro cursu temporalium rerum temporalibus seu Civilibus uti legibus, quæ proinde à Clericis servandæ sunt in his, quæ nec sunt contra Canones, nec Clericis præjudicant. Ex quâ sanctorum Canonum provisione infertur, personas Ecclesiasticas obligari legibus Civilibus, non quâ Civiles ac Imperatoris sunt, sed ratione sanctorum Canonum, eas pro Clericis approbantium, & ratione juris naturalis, vi cujus Clerici tanquam cives in materia merè Civili, suo tamen statui conveniente, obligantur habere uniformitatem cum cæteris concivibus. Ex quâ ratione, si lex Civilis taxaverit rei cujusdam v. g. tritici precium, obligantur Clerici ex justitiâ ad non vendendum carius: similiter si Magistratus sæcularis contractui alicui Civili, seu confessioni Testamenti præscripsit certam solennitatem substantialem, hæc omisiâ, Clericorum quoque contractus seu Testamenta, exceptis tamen pijs legatis, sunt nulla & irrita.*

189. Asserendum 3. Leges Civiles non posse unquam Clericos obligare quoad vim *coactivam*: sunt enim extra jurisdictionem Magistratus sæcularis, gaudentque immunitate Fori, nec adeo ab illo cogi possunt ad suatum legum observationem, vel ob harum transgressiones puniri: ne tamen delicta in ipsis maneant impunita, Prælati Ecclesiastici incumbit, pœnam sumere de Clericis temerè violantibus leges Civiles, quamvis non oporteat, imponi pœnam hisce legibus designatam, sed aliam arbitrio Iudicis Ecclesiastici taxandam. *Covarr. lib. pract. quest. 6. 23. in fine. Salcedo in Pract. Crim. cap. 66.*

ILLATIO II.

190. **E**Xponitur; In quantum exemptio Clericorum à collectis sæcularis potestatis habeat locum?

Inprimis namque certum est, omnes Ecclesias & Ecclesiasticas personas à debito solvendi tributa, exemptas esse, quoad bona non tantum Ecclesiastica, sed etiam patrimonialia. *Ex Cap. 1. De immunit. Eccles. in 6. Clement. Præsenti. De Censibus. Auth. Item nulla communitas. Cod. De Episcopis & Clericis. Leg. Sanctimus. Cod. De Sacrosanctis Eccles. Quam à solutione gabellarum immunitatem esse Juris non tantum humani Canonici, atque Civilis, sed insuper Divini, constat ex verbis Concilii Trident. Sess. 25. De Ref. c. 20. decernentis: Ecclesie, & personarum Ecclesiasticarum immunitatem Dei ordinatione, & Canonis sanctionibus constitutam esse.*

Dicendum 2. In casu aliquo extraordinario posse ac debere Clericos solvere gabellas, quando scilicet causa contribuendi immunitati ac directè in particulari æquè tangit Ecclesiasticos, atque Laicos, dum v. g. prædones agrum, in quâ Ecclesia possessiones habet, devastantibus, pro his expellendis tributum imponitur; quo casu, licet aliqui existiment, Clericos non debere contribuire, nisi Laicorum bona non sufficiant, atque Summi Pontificis obtineatur consensus: attamen opposita sententiâ à Doctoribus communiter tradita est simpliciter tenenda; quia causa contribuendi tunc concernit non tam publicam, quàm singulorum Civium & Clericorum privatam utilitatem. Atqui Capitulum *Adversus. De immunit. Eccles. exigens, ut pro tributis per Clericos solvendis consulatur Summus Pontifex, tantum loquitur de gabellis publicam utilitatem concernentibus. Ergo æquitati consonum est, ut Papæ consensus non obtento, propriæ utilitatis, ac necessitatis causâ, in illo casu Clerici contribuunt.*

Dicendum 3. Si causa contribuendi sit utilitas publica, per se ac directè tendens in Bonum Communitatis, ac solum remotè ac oblique querent cedens in Clericorum commodum, veluti refectio murorum & pontium Civitatis, seu custodia urbis, tunc personas Ecclesiasticas non posse ac debere solvere tributa, nisi Episcopus & Clerus tantam necessitatem, vel utilitatem aspexerint, ut ad relevandas communes utilitates, vel necessitates, ubi Laicorum non suppetunt facultates, subsidia per Ecclesias existerent conferenda. *Ex clavis verbis Capit. Non minus. De Immunit. Eccles. Et si verò ad istam tributum concessionem olim Episcopi & Clerici ex Cathedrali, alijsque Urbis Capitulis atque Vicarijs Forensibus consensus sufficeret. Nihilominus ex Jure noviori Capit. Adversus. eod. tit. requiritur etiam consensus Summi Pontificis ob aliquorum imprudentiam hoc sibi relevantis: circa quod aliqui Doctores adeo sunt rigorosi, ut dicant, Cleri ac Episcopi in illas contributiones consensum esse invalidum, inconlato Romano Pontifice: alij tamen, probabilius putant, esse validum, sed illicitum, nisi forte ob*